

LATVIJAS KONCERTI 2025
Svētdiena, 4. maijs, plkst. 15.00
Smiltenes Kultūras centrā

**JĀNIS ŠIPKĒVICS
UN
REINIS ZARIŅŠ.
LATVIEŠI**

Jānis ŠIPKĒVICS, balss

Mārtiņš KLIŠĀNS, balss

Reinis ZARIŅŠ, klavieres

I

Andris DZENĪTIS

(1978)

“Baltas dziesmas”

balsij un klavierēm ar Aleksandras Lines dzeju

*Jānim Šipkēvicam un Reinim Zariņam.
Veltītas Manai Līvai*

“Pacietība”

(klavierēm solo)

I “Sāks snigt”

II “Lielo sapņotāju zeme”

III “Ko viņš var”

IV “Izlūdziens”

“Skaidrība”

(klavierēm solo)

V “Ejam”

VI “Atstāj”

VII “Stūrainis”

VIII “Šūpuļdziesma lielajiem”

“Drosme”

(klavierēm solo)

II

Jānis ŠIPKĒVICS

(1982)

“Viju vēju”
ar Raiņa dzeju

Krists AUZNIEKS

(1992)

Carmine

Bendžamins BRITENS | Benjamin BRITTEN

(1913-1976)

Otrais kantikls “Ābrahāms un Īzaks”
Canticle II 'Abraham and Isaac'

PAR PROGRAMMU

Programmas “Jānis Šipkēvics un Reinis Zariņš. Latvieši” centrā ir vairākkārtējā Lielās mūzikas balvas laureāta Andra Dzenīša apjomīgais cikls “Baltas dziesmas” ar Aleksandras Lines tekstiem. Aizsākts pandēmijas ēnā un pabeigts laikā, kad netālu no mums dzīve rit nežēlīgas trauksmes apstākļos, šis skaņdarbs tapis kā “vajadzība pēc mierinošas, patvērumu sniedošas mūzikas, kas līdzinātos siltam, personiskam apskāvienam.” Pateicoties tieši šim skaņdarbam, 2023. gada jūnijā uz Dzintaru koncertzāles skatuves pirmoreiz kopā muzicēja divi no savas paaudzes spilgtākajiem mūziķiem – daudzveidīgos žanros rūdītais valdzinošās balsis īpašnieks Jānis Šipkēvics un pārdomāto interpretāciju meistars un daudzpusīgais pianists Reinis Zariņš.

Un līdzās Dzenīša ciklam skan Krista Auznieka poētiskais klavierdarbs *Carmin* un senlolotu muzikālu sapņu piepildījums, par kuru pirms jau pieminētā 2023. gada koncerta Jānis Šipkēvics sacīja: “Esmu ārkārtīgi pateicīgs Andrim Dzenītim gan par iespēju uzburt pilnīgi jaunas skaņu savienības, gan iespēju pirmo reizi uz skatuves būt ar Reini Zariņu. Tā ir liela Dieva dāvana. Savukārt Bendžamins Britens man allaž šķitis ārkārtīgi mūsdienīgs un arhaisks vienlaikus, jo īpaši tuvs sirdij man bijis viņa “Otrais kantikls”, kurā stāstīts par Ābrahama skaisto paļāvību Dieva priekšā, uzticot tam savu vismīļāko dēlu. Reiz to interpretējis 18 gadu vecumā, tagad pie šī darba atgriežos ar pavisam citu skatījumu. Man liels prieks, ka tēva lomā šai darbā man blakus būs diriģents un dziedātājs Mārtiņš Klišāns, kurš lielā mērā bijis mans mentors zēnu kora laikā un ļoti veicinājis manu muzikālo un cilvēcisko izaugsmi.”

Visorganiskāk **ANDRIS DZENĪTIS** līdz šim juties laika un sastāva ziņā izvērstos lielas formas darbos, nesteidzīgi izbaudot un kāri izgaršojot orķestra krāsu neizsmeļamās kombinācijas un kora balsu daudzveidīgās sabalsošanās, ļaujoties nesasteigtam laika plūdumam, skaņveides procesualitātei un secīgi izklāstītam vēstījumam. Taču viņa plašajā darbu

katalogā apjomīga un ārkārtīgi saistoša ir arī kamermūzikai veltītā sadaļa. Daiļrades sākumposmā eksistenciāli un tumsnēji noskaņotais jaunais cilvēks laika gaitā izveidojies par rokrakstā gana daudzveidīgu nobriedušu komponistu, kura izteiksmes līdzekļu paletē ir gan urbānistiska ekspresija un puantilistisks klasicisms, gan kinematogrāfisks romantisms un elektroakustisks ekspresionisms, nesamāksloti paties melodiskums un veldzējošs askētisms.

Dzenīša darbi ir ne vien būtiska Latvijas koncertdzīves sastāvdaļa – tie iemantojuši arī plašu starptautisku ievērību. Plašu rezonansi gūst arī Andra aizsāktās diskusijas dažnedažādos medijos – viņa viedoklī ieklausās visplašāko jomu profesionāļi, tostarp ar mūziku tieši nesaistīti cilvēki. Autoritāte viņš ir arī saviem studentiem, no kuriem ne viens vien jau guvis arīdzan starptautisku atpazīstamību. Un ne mazāk spilgti šo sirsnīgi ironisko personību raksturo arīdzan aizraušanās ar riteņbraukšanu un pārgājienos nostaigātie kilometru simti, kulināra talants un brīnišķīgi iekoptā lauku sēta, kurā tik labi var patverties no lielpilsētas kņadas.

Par ciklu **“Baltas dziesmas”** Andris Dzenītis vēl pirms pērnvasar notikušā pirmatskaņojuma stāstīja: “2021. gada Ziemassvētkos izjutu iekšēju nepieciešamību meklēt skaņu pasauli, kura man pašam kalpotu kā garīgas un arī skaniskas ekoloģijas telpa. Iespējams, iemesls tam meklējams iepriekšējo divu gadu saspringtajos un sarežģītajos sociālajos procesos, apkārt valdošajās cilvēcīgajās attiecībās sabiedrībā, kas aizsākās līdz ar lielajām pārmaiņām mūsu ikdienā, bet turpinājās dažādās dzīves un sadzīves jomās. Kā komponists vienmēr esmu bijis apveltīts ar azartu meklēt, eksperimentēt, pārbaudīt, mainīties, iekļaut vai atnest. 2021. gada nogalē radīju nelielu klavieru miniatūru “Drosme”, kā drosmi izprotot spēju pašattīrīties, atnest lieko, skaņās un noskaņās paturot tikai pašu būtiskāko.

Nedaudz vēlāk radās iecere veidot veselu skaņdarbu programmu, kurā valdītu meditātīva, iekšēji mierinoša skaņu vide. Klusībā vēlējos šajā iecerē dalīties ar diviem man tuviem māksliniekiem, kuri, manuprāt, gan

muzikāli, gan cilvēcīgi spētu iemiesot šo iztēloto pasauli. Ar Reini Zariņu esmu jau ļoti tuvu un svarīgi sadarbojies, ar Jāni Šīpkēvicu vienmēr esmu vēlējis to darīt, ilgstoši esmu meklējis tam konkrētu iemeslu un iespēju. Nu tas ir radies. Vajadzība pēc mierinošas, patvērumu sniedošas mūzikas, kas līdzinātos siltam, ļoti tuvi personiskam apskāvienam, vēl vairāk pastiprinājās, sākoties sarežģītājiem politiskajiem notikumiem.

Ciklā mijas dziesmas un skaņdarbi klavierēm... Ilgstoši meklēju tekstuālo materiālu, izskatot dažādus variantus un teksta kombinācijas, taču apstājos pie manas laikabiedres Aleksandras Lines radītā, ar kuru ir bijusi iespēja par šo projektu jau sākotnēji runāt, saņemt gan uzmundrinājumu, gan prāvu daudzumu emocionālā temperatūrā atbilstošu tekstu. Viņas pasaule runā par būtisko, acīmredzamo, dažkārt arī satraucošo, ļoti vienkāršā, saprotamā, patiesā valodā, līdzīgi kā man to ir gribējies – sniegtot miera un patvēruma sajūtu. Patvērums – lūk, apzīmējums, ko sajūtu līmenī es gribētu piedēvēt savam ciklam, nodot šo drošības sajūtu klausītājiem.

Mūzika un vārdi šajā programmā runās un stāstīs par labo mums apkārt, pozitīvajām un apbrīnojamajām cilvēcīgajām īpašībām – patiesību, mīlestību, drosmi, atklātību, godīgumu, taisnību, cieņu, uzupurēšanos, klātbūtni, mierinājumu. Bez sakāpinājuma, bez dramatisma, ļaujot klausītājam sajusties tādā kā garīgā patvērumā, iekļāvumā.”

pacietība (klavieru solo)

I sāks snigt

šķiet, ka te sāks snigt, viņš raksta
kādā negaidītā ziņā
(varbūt gaidītā, bet ilgi)
(varbūt tikai beztermiņa)
te, kur esmu, tikai nolīst
ceļi, koki, raibas mājas
nolīst reizēm arī vārdi
tie, kas slikti saglabājas
kas mums paliks, kad tie izlīs?
vai mums saglabāsies īstie?

vai mēs lietainajās dienās
kaut kur attapsimies klīstot
garām nebeidzamām sienām
tā, lai pīles nenošļaksta,
caurām pilsētām un dienām?
šķiet, ka te sāks snigt, viņš raksta

II lielo sapņotāju zeme

lielo sapņotāju zemē
apsēsties un raudāt kopā
cilvēki no aizsargkrēma
jāizmazgā, jāizloba
pašapziņa dejo valsi
drizāk tas ir melanholisks
atkal sameklējot balsi,
staigā apkārt, skaita soļus
svešā pilsētiņā aizbrauc —
un no tevis nav ne ziņas
liekas izdomāta, maza,
grābeklītis, spēļmantiņa
cilvēciņos paspēlēsies,
ieplānos, lai vairāk klīstot.
ja tu laimi sameklēsi,
pārbaudi, vai sanāk īsta

III ko viņš var

Meistars izpušķo istabu. tapešu vietā – notis.
pirms viņas kļūst par secībām, vērtība diezgan zema.
lēmām aiziet līdz veikalam, niķīgs pēc darba, toties
lipīgs no melnas kafijas, līmes un rekviēma
kamēr tik daudzus noklausās, kamēr tik daudziem seko,
ko viņš var citiem piedāvāt pussadrupušās taktīs
netīro melno gaitenju spiedienu ir jāatspēko,
tāpēc viņš iet uz veikalu atkal no jauna sākties
aizkadrā tumši aizkari, Meistaram pietrūkst dūša
radošais process ikdienā resursus izsmēļ gaužām
izmērcēts savā mūzikā, drūmā un sairusā,
izrauts no visiem kontekstiem — izdomātiem un jaušiem
veikalā atrod glābiņu, ieķeras stikla plauktos
dzert nefiltrēto ikdienu, iztēloties, ka īsta

pierunāt savu iedvesmu, lai viņa neaprautos,
nedaudz vēl pastāv tuvumā aizmirstam komponista

IV izlūdziens

dāvā man virzienu kurā man sanāks neapstāties
paesi paesi blakus visaptverošs un patiess
izmēģināsim kopā scenārijus un lomas
laistīsim košas puķes pakosim patronsomas

ieklūsti galvaskausā sakārto drukas kļūdas
izpēti manus sapņus izskaidro priekšsajūtas
iztīri manas domas paesi lūdzos lūdzos
iekrāvos lielās lietās neprotu neizjūdzos

atgādini ka kādreiz cerēju uz to pašu
sirdspukstiem ierakstītu kastīti skaņuplašu
kopumā atgādini tā lai vairs neizlaižas
mēs bijām iecerēti īstenot lietas gaišas

skaidrība (klavieru solo)

V ejam

mēs esam uz īstā ceļa.
lai notiek, kas nevar pārstāt.
lai spalva no virsengēja
mums virsū vēl uzkrīt karsta

lai viss, ko ik dienu darām,
par mūzikas spēku runā
jo arī pēc aukstā kara
spēj dziedāt ikkatra šūna

paldies, ka gar ziemeļceļu
stāv dvēseles skolotāji.
mums pietikšot lieltuneļu,
lai noslēptos, kamēr vāji

lai celtos, kad kļūstam lieli,
no tuneļiem izspīd debess.
jo strupceļiem pilnas ielas
nav jāapiet, ja ir trepes

ja nav, tad mēs protam uzcelt.
ja neprotam, lūdzu, māci.

ja skanām par naivu, klusu –
tas tāpēc, ka karš bij' sācies
un mēs tajā – tikai daži,
kas nekaro, negrib, neprot,
mums zobeni – papīrnaži
no vārdiem, kas nepiederot,

un atslēgas jāsatvarsta
no durvīm un komponista.
lai notiek, kas nevar pārstāt.
mēs esam uz ceļa īsta.

VI atstāj

atstāj te ievilkies: istabu, tēju, mani,
pārliecini, ka nevajag just, vien darīt.
tavas istabas stūriem ir šķībi sāni,
gribētos tikties nekad, tomēr see you parīt.

atgādinu, ka neesmu panaceja,
neprotu glābt to pelēko rudens rītu,
ievelkas kamēr istaba, es un tēja,
izvēlies savam glābiņam kādu citu.

VII stūrainis

pasaule pieslīpē maliņas, apgriež stūrus
netīšām atstāj caurumus, neiepilda
izstiepj atverto plaukstu un uzceļ būrus,
saraudina, noglāsta galvu, silda

neskaties manās acīs, es stāvu pretī
neatver manu būri, tur ārā krusa
pieslīpē manas maliņas; es tik reti
stāvu tev pretī, gatava lidot, klusa

pagriez pret mani stūri, kas sanāk asāks —
varbūt es viņu varēšu izlīdzināt
klusākā tumšā nostūrī rodas krāsa,
mācīsimies to klasificēt un zināt

VIII šūpuļdziesma lielajiem

esi, esi, klusu esi
pilsētā, kur ceļš no zelta

rāmi, rāmi novērtēsi
tos, kas dzīvei laiku velta
esi, esi, esi klusu,
esi nesatricināmi
atceries, ka paliks mūsu
visi strauti izbrienami

pārstāj skriet un atvelc elpu,
tagad paesi priekš sevis,
lielām lietām mazu telpu
esi pārsteidzīgi devis

rītā redzēsi, cik plašu
būsi modinājis kāri:
stāvēt klāt un dzirdēt pašu
daudzsološo pavasari

drosme (klavieru solo)

JĀNIS ŠIPKĒVICS (1982) ir dziedātājs, mūzikas un tekstu autors, viens no spilgtākajiem, oriģinālākajiem un daudzpusīgākajiem savas paaudzes latviešu māksliniekiem. Šovakar viņš atklājas gan kā atskaņotāj-mākslinieks, gan komponists, kamdēļ plašāk par viņu lasāms mūziķu biogrāfijām veltītajā sadaļā.

Viju vēju

(Rainis / Jānis Šipkēvics)

Es šo nakti negulēju,
visu nakti durvju priekšā
rokas klēpī sasēdēju,
Viju vēju.

Visu nakti sasēdēju –
mēness rietā zvaigznes gāja,
es nevienu neredzēju,
Viju vēju.

Es nevienu neredzēju;
vienu savu smagu sirdi
klusi krūtīs saturēju,

mūža miegā ieauklēju,
Viju vēju.

Kaut daudzus gadus aizvadījis tālumā, meistarību kaldinot Hāgas konservatorijā un pamatīgu profesionālo rūdījumu gūstot arī prestižajā Jeila Universitātē ASV, ar savu tik tieši uzrunājošo skaņumākšanu **KRISTS AUZNIEKS** (1992) allaž bijis tepat tuvumā. Latvijas muzikālo ainavu ar nerimstošu zinātkāri un lielām darba spējām apveltītais sirdssiltais komponists spilgti papildina ar citzemju kultūrās iepazītām skaņkrāsām un tehnikām, kurās saskatāmas arī atblāzmas no postminimālisma estētikas. Pilna gaismas un pārļaicīga skaistuma, pacilājoša un iedvesmojoša ir Krista mūzika. Dzirdīgas ausis un atvērtas sirdis tā atradusi ļoti plašā ģeogrāfiskā tvērumā, aizvien turpinot pārsteigt arī ar savu nemitīgo mainību.

Klavierdarbs *Carmine* sākotnēji rakstīts amerikāņu pianistam Deividam Fangam, bet pirmatskaņojumu piedzīvojis 2022. gada janvārī Reiņa Zariņa lasījumā Latgales vēstniecībā "Gors".

Autors raksta: "Karmīna krāsa sevī ietver tik daudz sākuma un gala: asinis, kuras pavada gan piedzimšanu, gan kara nāvi; uguni, kura iznīcina pilsētas un bez kuras nemaz zobenu nevar izveidot; mīlestību. Bet karmīna vārds aizgūts no arābu *qirmiz*, kas savā izcelsmē iestiepjas Sanskrita *krmih*. Vēsturiski šīs krāsas pigmentu ieguva no ķirmjiem, kuru vārds latviešu valodā gandrīz nemainīgi saglabājies no sanskrita un varbūt tāpēc ir viegli iedomāties, ka valodā esam spējuši saglabāt kaut ko pirmatnēju, tūkstošiem gadu pieredzes patinas neapklātu. Bet šāda īsa avota izsekošana Jums atklāj arī kaut ko par manu muzikālo loģiku, tā vienmēr ir nevis radoša, bet atklājoša: tā vietā, lai pārbagātajā pasaulē vēl ko pievienotu, tā šķetina, meklē, atklāj jau esošo, vienkārši noslaukot acīmredzamo virsslāni, tā ir daudz tuvāka arheoloģijai. Bet darba sākums kā arheoloģisks objekts, ir mirklis no bērnībā dzirdētas Raimonda Paula dziesmas "Aiz horizonta", kurā notvertas cilvēka ilgas pēc kā vairāk kā tikai dzīves. Lai gan tā ir dziesma bērniem, tajā stabilo pirmās un trešās pakāpes vietā fonā dominē nestabilā otrā pakāpe kā horizonts, kā nemitīgs, bet mierpilns vējš, kas pūš no citas planētas; kas kaut ko apsola,

bet nekad nevar pārvērsties par kādu stabilu punktu. Tātad, par spīti tā pastāvīgajam raksturam, tas pēc savas būtības ir nemiers.”

Angļu komponists, diriģents un pianists **BENDŽAMINS BRITENS** (1913-1976) ir viens no ievērojamākajiem 20. gadsimta skaņražiem. Viņa talants spilgti izpaudies kā instrumentālajos, tā arī skatuves darbos. Vairāki pētnieki pat norādījuši, ka tieši opera ir Britena daiļrades galvenais žanrs, jo tajā viņa stila iezīmes atklājas visspilgtāk un koncentrētāk – lai atminamies kaut vai tādas aizvadītā gadsimta opermūzikas virsotnes kā “Pīters Graimss” un “Skrūves pagrieziens”. Meistars radījis arī lielisku mūziku filmām un neskaitāmus vokāl-instrumentālus opusus, darbus amatieriem un kompozīcijas bērniem, arī daudz balsības paraugus, kuri lielā mērā sakņojas jau agrā bērnībā iepazītajās angļu kormūzikas tradīcijās.

Britens nekļuva par modernistu vai avangardistu, viņa mūzikas valoda allaž bija tonāla un spilgti individuāla, bet rakstības tehnika – izcili filigrāna. Par labo tehniku Britenam lielā mērā jāpateicas angļu komponistam un diriģentam Frenkam Bridžam, kura ietekmes sfērā talantīgais jauneklis nonāca, kad viņam bija 14 gadi un pūrā jau apmēram 100 skaņdarbu! Skolotāja novēlējums esot bijis “atrast pašam sevi un būt uzticīgam tam, kas atrasts.” Un Bendžaminam tas izdevās! Interesanti, ka par pirmo nozīmīgo panākumu Britena spožajā karjerā tiek uzskatītas “Variācijas par Frenka Bridža tēmu”, kas rakstītas 1937. gadā.

Apaļus desmit gadus vēlāk tapa Pirmais **kantikls**, kuram turpmākajās trīs desmitgadēs sekoja vēl četri. Tos visus vieno reliģiskas ievirzes teksti, tapšana pavisam neilgi pēc kādas no Britena operām un fakts, ka tenora partija tajās iecerēta slavenajam dziedātājam Pīteram Pīrsam, kurš kopš 1939. gada bija pazīstams arīdzan kā Britena dzīvesbiedrs. Katrs kantikls rakstīts atšķirīgam vokāl-instrumentālam sastāvam, žanriski balansējot starp minioperas, dziesmu cikla un garīga satura himnas iezīmēm.

Britena Otrais kantikls “Ābrahāms un Īzāks” altam vai kontrtenoram, tenoram un klavierēm tapis 1952. gada sākumā un pirmatskaņojumu piedzīvojis tā paša gada 20. janvārī Notingemā, pie klavierēm esot

autoram, Ābrahāma lomā iejūtoties Pīrsam, bet Īzāka – Keitlīnai Ferjērai, savukārt Dieva sacīto muzikāli interpretējot ar abu balsu vienlaicīgu skanējumu. Opusa teksts aizgūts no kādas nezināma autora lugas, kuru komponists uzgājis slavenajā viduslaiku krājumā “Česteras mistērijas”. Interesanti, ka šī kantikla muzikālo materiālu Britens ievijis arī desmitgadi vēlāk komponētajā “Kara rekviēmā”, savukārt pašā kantiklā spēcīgi atbalsojas mēnesi pirms tā pabeigšanas Londonā pirmizrādītās Britena operas “Billijs Bads” motīvi.

Kompozīcijas teksts oriģinālvalodā	Koncentrēts teksta pārstāsts latviešu valodā
<p><i>God</i> <i>Abraham, my servant, Abraham, Take Isaac, thy son by name, That thou lovest the best of all, And in sacrifice offer him to me Upon that hill there besides thee. Abraham, I will that so it be, For aught that may befall.</i></p> <p><i>Abraham</i> <i>My Lord, to Thee is mine intent Ever to be obedient. That son that Thou to me hast sent Offer I will to Thee. Thy bidding done shall be. Make thee ready, my dear darling, For we must do a little thing. This woode do on thy back it bring, We may no longer abide. A sword and fire that I will take, For sacrifice behoves me to make; God's bidding will I not forsake, But ever obedient be.</i></p> <p><i>Isaac</i> <i>Father, I am all ready To do your bidding most meekely, And to bear this wood full bayn am I, As you commanded me.</i></p> <p><i>Abraham</i></p>	<p>Dievs uzrunā Ābrahāmu un liek viņam upurēt mīļoto dēlu Īzāku uz kāda no kalniem, kuru Viņš norādīs.</p> <p>Ābrahāms pazemīgi seko Dieva gribai un kopā ar dēlu gatavojas doties noslēpumainā misijā, līdz ņemot malku dedzināmam upurjēram, šķīlas ugunij un nazi.</p> <p>Īzāks paļāvīgi seko tēvam, gatavs uz pleciem nest dedzināmo malku.</p> <p>Ābrahāms</p>

*Now, Isaac son, go we our way To
yonder mount if that we may.*

Isaac

*My dear father, I will essay To follow
you full fain.*

Abraham

*O! My heart will break in three, To
hear thy words I have pitye; As Thou
wilt, Lord, so must it be, To Thee I will
be bayn. Lay down thy faggot, my own
son dear.*

Isaac

*All ready father, lo, it is here. But why
make you such heavy cheer? Are you
anything adread?*

Abraham

Ah! Dear God! That me is woe!

Isaac

*Father, if it be your will, Where is the
beast that we shall kill?*

Abraham

Thereof, son, is none upon this hill.

Isaac

*Father, I am full sore affeared To see
you bear that drawne sword.*

Abraham

*Isaac, son, peace, I pray thee, Thou
breakest my heart even in three.*

Isaac

*I pray you, father, layn nothing from
me, But tell me what you think.*

Abraham

Ah! Isaac, Isaac, I must thee kill!

Isaac

*Alas! Father, is that your will, Your
owne child for to spill Upon this hilles*

kopā ar dēlu uzsāk ceļu uz tālo kalnu.

Īzāks

vēlreiz mīļotajam tēvam apliecina
savu gatavību sekot garajā ceļā.

Ābrahāms

salauztu sirdi apliecina Kungam
gatavību upurēt savu dēlu, ja tāda ir
Viņa griba.

Īzāks

jautā tēvam, kamdēļ viņš ir tik
nomākts.

Ābrahāms

dziļā izmisumā piesauc to Kungu.

Īzāks

jautā tēvam – kur gan ir viņu
upurjērs?

Ābrahāms

atrunājas.

Īzāks

ir satraukts, redzot pie tēva sāniem
draudīgo nazi.

Ābrahāms

smagu sirdi lūdz dēlu rimties.

Īzāks

lūdz tēvam atklāt viņa nodomus.

Ābrahāms

dēlam atklāj, ka viņam tas jānogalina!

Īzāks

ir neizpratnē un jautā – kamdēļ? Kā
gan tēvs kalnā var nonāvēt savu

brink? If I have trespassed in any degree With a yard you may beat me; Put up your sword, if your will be, For I am but a child. Would God my mother were here with me! She would kneel down upon her knee, Praying you, father, if it may be, For to save my life.

Abraham

O Isaac, son, to thee I say God hath commanded me today Sacrifice, this is no nay, To make of thy bodye.

Isaac

Is it God's will I shall be slain?

Abraham

Yea, son, it is not for to layn.

Isaac

Father, seeing you muste needs do so, Let it pass lightly and over go; Kneeling on my knees two, Your blessing on me spread.

Abraham

My blessing, dear son, give I thee And thy mother's with heart free. The blessing of the Trinity, My dear Son, on thee light. Come hither, my child, thou art so sweet, Thou must be bound both hands and feet.

Isaac

Father, do with me as you will, I must obey, and that is skill, Godes commandment to fulfil, For needs so it must be.

Abraham

Isaac, Isaac, blessed must thou be.

Isaac

Father, greet well my brethren ying, And pray my mother of her blessing, I

miesīgo dēlu? Māte to nepieļautu, no metusies uz ceļiem un dedzīgi lūgdama apžēloties.

Ābrahāms

atbild, ka viņu par upuri izraudzījies pats Kungs!

Īzāks

pārjautā – vai tā ir Dieva griba?

Ābrahāms

atbild apstiprinoši.

Īzāks

pazemīgi un padevīgi ļaujās, lūdzot tam notikt ātri un viegli, vien vēloties vispirms saņemt tēva svētību.

Ābrahāms

svētī vismīļoto dēlu un sasiem viņa rokas un kājas.

Īzāks

iedrošina tēvu sekot Kunga gribai, pilns pašāvēības un ticības.

Ābrahāms

svētī Īzāku.

Īzāks

lūdz nodot sirsnīgus sveicienus mātei un atvadās no tēva.

*come no more under her wing,
Farewell for ever and aye.*

*Abraham
Farewell, my sweete son of grace!*

*Isaac
I pray you, father, turn down my face,
For I am sore adread.*

*Abraham
Lord, full loth were I him to kill!*

*Isaac
Ah, mercy, father, why tarry you so?*

*Abraham
Jesu! On me have pity, That I have
most in mind.*

*Isaac
Now, father, I see that I shall die:
Almighty God in majesty! My soul I
offer unto Thee!*

*Abraham
To do this deed I am sorrye.*

*God
Abraham, my servant dear, Abraham,
Lay not thy sword in no manner On
Isaac, thy dear darling. For thou
dreadest me, well wot I, That of thy
son has no mercy, To fulfil my bidding.*

*Abraham
Ah, Lord of heaven and King of bliss,
Thy bidding shall be done, i-wiss! A
horned wether here I see, Among the
briars tied is he, To Thee offered shall
he be Anon right in this place.
Sacrifice here sent me is, And all, Lord,
through Thy grace.*

*Envoi
Such obedience grant us, O Lord! Ever
to Thy most holy word. That in the*

Ābrahāms
atvadās no mīlotā dēla.

Īzāks
pilns baiļu, lūdz tēvu nevilcināties.

Ābrahāms
piesauc Dievu, gatavs nokaut dēlu!

Īzāks
jautā tēvam, kamdēļ viņš vilcinās.

Ābrahāms
izmisuma mākts piesauc Dievu.

Īzāks
pieņem sev piespriesto likteni un
piesauc Dievu, tam gatavs dāvāt savu
dvēseli.

Ābrahāms
smagu sirdi ir gatavs izpildīt solīto.

Dievs
uzrunā Ābrahāmu: "Neizstiep savu
roku pret savu dēlu un nedari tam it
nekā, jo tagad Es zinu, ka tu bīsties
Dieva un neesi taupījis savu vienīgo
dēlu Manis labad."

Ābrahāms
pazemīgi slavē Dievu un pamana
aunu, kuru, pateicībā Kungam, upurē
dēla vietā.

Noslēgums
aicina būt paklausīgiem tam Kungam,
sekot Ābrahāma piemēram, lai

same we may accord As this Abraham was bayn; And then altogether shall we That worthy King in heaven see, And dwell with Him in great glorye For ever and ever. Amen.

iemantotu Dieva svētību mūžīgi mūžos. Āmen.

PAR MŪZIĀIEM

JĀNIS ŠIPKĒVICS ir dziedātājs, mūzikas un tekstu autors, arī audio-producents, viens no spilgtākajiem, oriģinālākajiem un daudzpusīgākajiem savas paaudzes latviešu māksliniekiem, kura radošo darbu vairākkārt pamanījusi arī Lielās mūzikas balvas žūrija. Jānis ir līdzdibinājis grupu "Instrumenti", kas laidusi klajā sešus albumus un ieguvusi divtik mūzikas ierakstu gada balvas "Zelta mikrofonu". Viņš izveidojis arī eksperimentālās mūzikas projektu *Shipsea*, kas sadarbojas ar koklētāju Laimu Jansoni, ģitāristiem Matīsu Čudaru un Miķeli Putniņu, basistu Lennartu Heindelsu un citiem māksliniekiem. Savulaik Šipkēvics bijis arī *a cappella* grupas *Cosmos* dalībnieks un līdzveidotājs – tā laidusi klajā septiņus albumus, saņēmusi Lielo mūzikas balvu, ieguvusi sešus "Zelta mikrofonu", uzstājusies festivālos ASV, Eiropā un Japānā.

Kā solists Jānis koncertējis ASV, Francijā, Krievijā, Lielbritānijā, Skandināvijā, Vācijā. Guvis pieredzi ar Niko Mjūliju, Valgeiru Sigurdsonu, Islandes *Greenhouse Studios* un Londonas *Abbey Road Studios*. Bijis iesildītājs Bjorkai, *Whale Watching Tour*, *Depeche Mode*. Sadarbojies ar Gidonu Krēmeru un orķestri *Kremerata Baltica*, dziedājis Marinas Abramovičas septiņu dienu performancē izstādē *The Cleaner* Stokholmas Modernās mākslas muzejā (2017). "Par izcilu interpretāciju" nominēts Lielajai mūzikas balvai 2021 – par lomlu Krista Auznieka ciešā sadarbībā ar Reini un Kristu Dzudzilo veidotajā laikmetīgajā kameroperā "Tagadne", šis iestudējums saņēmis arī "Spēlmaņu nakts" apbalvojumu.

Šipkēvica kompozīcijas skanējušas Starptautiskajā garīgās mūzikas festivālā un Valmieras teātra festivālā, JRT izrādē "Aspazija. Personīgi", Latvijas paviljona izstādē *ARMPIT* 56. Venēcijas mākslas biennālē, festivālā "LNSO vasarnīca" un citviet. Jānis bijis viens no Latvijas Radio 3 "Klasika" iknedēļas pārraides "Tīrkultūra" izveidotājiem un vadītājiem

(2016-2019), producē mūzikas ierakstus *Tru Music Studio* un rīko koncertus.

Jānis Šipkēvics absolvējis JVLMA (Sigvarda Kļavas kordiriģēšanas klase, 2004), pirms tam mācoties Rīgas Doma kora skolā, un šobrīd meistarību turpina kardināt Stokholmā – Zviedrijas Karaliskās Mūzikas akadēmijas maģistrantūrā. Viņš papildinājis iemaņas arī *Attersee Barock Akademie* baroka dziedāšanas meistarklasēs ar kontrtenoru Andreasu Šollu un Kaju Veselu un Štutgartes Baha akadēmijā pie diriģentiem Helmūta Rillinga un Rodžera Noringtona.

MĀRTIŅŠ KLIŠĀNS ir viens no Latvijas aktīvākajiem un sava laika izcilākajiem kordiriģentiem, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas docents un Rīgas Doma kora skolas mācībspēks. Kopš 1998. gada viņš ir arī Rīgas Doma zēnu kora mākslinieciskais vadītājs, aizvadītajos 25 gados kopā ar šo kolektīvu ieskaņojot 23 albumus, vairākkārt saņemot Latvijas mūzikas ierakstu balvu, Lielās mūzikas balvas nominācijas un arī apbalvojumu!

Mārtiņš Klišāns ir arī jauktā kora “Valmiera” diriģents un Cēsu novada virsdiriģents. Ticis ievēlēts par 2008., 2013., 2018. un 2023. gada Dziesmu svētku virsdiriģentu. Viņš bijis arī Latvijas skolu jaunatnes IX, X un XI Dziesmu svētku virsdiriģents. 2015. gadā Klišāns uzvarējis konkursā par 2018. gada Dziesmu svētku noslēguma koncerta koncepciju un māksliniecisko vadību (kopā ar režisoru Uģi Brikmani). Bijis Jāzepa Vītola 150. dzimšanas dienas dižkoncerta (2013) un Imanta Kokara atceres lielkoncerta (2015) mākslinieciskais vadītājs.

Mārtiņš absolvējis JVLMA, profesora Imanta Kokara kordiriģēšanas klasi, 2009. gadā ieguvis maģistra grādu. Papildinājis vokālās iemaņas Štutgartes Baha akadēmijā pie Brūsa Ābela.

Dziedājis kamerkorī *Ave Sol* un Rīgas vokālajā grupā. Kā dziedātājs bieži piedalījies vairākos baroka operu un oratoriju uzvedumos, dziedot tenora solopartiju. Lielus panākumus guva viņa dziedātais Enejs Lielo mūzikas balvu saņēmušā Pērsela operas “Didona un Enejs” uzvedumā 1993. gadā.

Kopā ar Andri Veismani Mārtiņš vadījis renesanses un baroka laika mūzikas vēsturiskās dziedāšanas pionierkolektīvu Latvijā – starptautisko konkursu laureātu kamerkori *Sacrum* (1988–1996). 2004. gada jūlijā kā viesdiriģents piedalījies zēnu un vīru koru pasaules festivālā *Americafest*. Kopā ar Rīgas Doma zēnu kori koncertējis arī Sestajā pasaules kormūzikas simpozijā Mineapolē, ASV.

Kā pasaules koru spēļu (*World Choir Games*) apvienības *Interkultur* padomes loceklis pēdējos gados bieži ir starptautisku koru konkursu žūrijas dalībnieks. 2005. gadā ticis ievēlēts par Eiropas Parlamenta ES koru asociācijas viceprezidentu. Vadījis amatierkorus “Juventus”, “Beverīna” un “Vaidelote”.

2015. gadā kļuvis par Triju zvaigžņu IV šķiras Ordeņa virsnieku.

Skaistums un patiesums: šīs vērtības latviešu koncertpianists **REINIS ZARIŅŠ** meklē mūzikā, kuru izvēlas, interpretācijās, kuras veido, un sadarbībās ar citiem. Reinis ir viens no Latvijas ievērojamākajiem talantiem, dziļi pārdomātu interpretāciju meistars, spožs solists un prasmīgs kameramūziķis, konceptuālu starpmākslu projektu autors.

2024. gada nogalē Reini var sastapt Dzintaros ar vijolnieku Gidonu Krēmeru, Londonas Klavieru festivālā spēlējam Mesiānu, Šanhajā kopā ar vijolnieci Viktoriju Mullovu, Latvijas reģionos Adventa soloprogrammā un Rīgā kopā ar *Trio Palladio*.

Uzsācis klavierspēles apguvi no septiņu gadu vecuma, Reinis debitēja kā solists ar orķestri jau deviņu gadu vecumā, un vēlāk guva godalgas vairākos starptautiskos pianistu konkursos. Reinis ir arī pieckārtējs Latvijas Lielās mūzikas balvas laureāts (2011, 2013, 2015, 2020, 2023) un Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks. Reinis Zariņš ir piedalījies daudzos prestižos festivālos: Lucernas festivālā, *Kremerata Baltica* festivālā, Bātas, Norfolkas un Jaunskotijas starptautiskajos mūzikas festivālos. Viņš muzicējis pasaules labākajās koncertzālēs – Amsterdamas *Concertgebouw*, Ņujorkas Kārnegī Veila zālē, Londonas Vigmora zālē, Maskavas Čaikovska zālē. Teicamā saskaņā spēlējis ar diriģentiem Andri Pogu, Atvaru

Lakstīgalu, Aināru Rubiķi, Pjēru Bulēzu, Pēteru Etvešu, Pavlo Erasu-Kasado, Juhu Kangasu, Djego Masonu, kā arī muzicējis ar Londonas filharmoniekiem, "Maskavas virtuoziem", Maskavas Valsts kamerorķestri, *Kremerata Baltica*, Ostrobotnijas kamerorķestri un labākajiem Latvijas orķestriem. Viņa koncerti translēti ne vien Latvijas Radio 3 viļņos, bet arī *BBC Radio 3*, Ziemeļvācijas Radio, Polijas Valsts Radio, Lietuvas Radio Klasika un *King FM* raidstacijās. Savukārt kamermuzicēšanas smalkumus viņš izbauda saspēlē ar *Trio Palladio*.

Reiņa interese par mākslu sintēzi nes augļus projektā *music-paintingLIVE* ar gleznotāju Marilēnu Šiltkampu, fokusējoties uz mūzikas pārtapšanu gleznā koncerta laikā.

Reinis Zariņš ieskaņojis vairākus kritiķu augsti vērtētus albumus. Vairums šo albumu pārstāv tieši latviešu autorus – Lūciju Garūtu, Jāzepu Vītolu, Volfangu Dārziņu, Andri Dzenīti –, tā atspoguļojot Reiņa apņemšanos nest pasaulē labāko no Latvijas mūzikas. Reiņa pēdējie albumi veltīti Pēterim Vaskam – gan viņa klavierdarbiem, gan kamermūzikai (kopā ar *Trio Palladio*).

Pēc mācībām Jāz. Mediņa un E. Dārziņa mūzikas skolās studiju gaitas Reini veda uz Jēlas Universitātes Mūzikas skolu (ASV) un Londonas Karalisko Mūzikas akadēmiju. Nozīmīgākie skolotāji un padomdevēji Reiņa mūzikas ceļā ir bijuši Boriss Bermans, Kristofers Eltons, Rafi Haradžanjans un Renē Salaks.

Brīvbrīžos Reini var sastapt skrienam pa neasfaltētiem ceļiem, lasām uz kāda soliņa, vai daudzāmies ar saviem bērniem. (*reinizarins.com*)

Tekstus sagatavoja Santa BUŠS